

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. De Vitali Carthaginensi,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

bant, sicut Pelagius, eo ipso quod dicebant, gratiam intuitu & occasione operum naturalium dari: nam ut ait Apostolus ad Roman. 11. *Si gratia, jam non ex operibus, alioquin gratia jam non est gratia: nequaquam verò intendere quod Semipelagiani, eandem rationem meriti, seu eandem vim merendi gratiam, operibus naturalibus tribuerent, quam Pelagiani: isti enim eis tribuebant vim meritoriam de condigno, illi verò tantum de congruo, ut ostensum est. Imò Pelagiani tantopere merita illa humana gratiam præcedentia extollebant, ut dicerent, Christum etiam per illa meruisse fieri Deum, seu potius illum inhabitantem in se habere. Unde Prosper in epitaphio hæresis Pelagianæ & Nestorianæ ait quod Pelagius Nestorianismum, qui Deum atque hominem in Christo dividit, præformavit. Videtur autem in tam fædum errorem lapsus, ut effugeret vim hujus argumenti, quo ab Augustino urgebatur libro de prædestinatione Sanctorum cap. 15. Respondeatur quæso, ille homo, ut à Verbo Patris coæterno in unitatem personæ assumptus, Filius Dei unigenitus esset, unde hoc meruit? Quod ejus bonum qualecunque præcessit? &c.*

ARTICVLVS V.

Qui fuerint Semipelagianæ hæresis Authores, vel Sectatores præcipui?

AD complementum hujus disputationis, & perfectam Semipelagianæ hæresis intelligentiam, breviter hic declarandum est, quinam fuerint ejus Authores vel sectatores præcipui.

§. I.

De Vitali Carthagenensi.

39. **P**elagiani, qui teste Augustino libro 2. contra duas Epist. Pelag. cap. 5. 6. & 8. dicebant Deum non inspirare nobis boni & imperfecti operis initium & cupiditatem, nec reluctanti cordi studium virtutis immittere, ne Deus diceretur acceptor personarum; viam aperuerunt, & occasionem Massiliensibus suam hæresim publicandi dederunt. Sed ante ipsos Vitalis ille Carthagenensis, ad quem D. Augustinus scripsit Epistolam 107. videtur Semipelagianismum in Africa inchoasse: si quidem aiebat initium fidei ex libero arbitrio esse, non ex motione gratiæ, neque esse donum Dei, sed esse ex nobis, ut in eadem Epistola Augustinus declarat, his verbis: *Si ea quæ de te audio vera sint, initium fidei, uti etiam est initium bonæ, hoc est piæ voluntatis, non vis esse donum Dei, sed ex nobis nos habere contendis ut credere incipiamus: cætera autem religiose vitæ bonæ Deum per gratiam suam, jam ex fide petentibus, querentibus, pulsantibus, donare consentis. Ecce quomodo Vitalis sola initia fidei, & bonæ voluntatis dicebat esse ex nobis, cætera verò opera ex gratia Dei. Quem errorem eleganter ac nervosè ibidem confutat S. Doctor, argumento desumpto ex orationibus fidelium, qui orant Deum ut infidelium mentes ad fidem convertat, & faciat eos ex nolentibus volentes, & ex repugnantibus consentientes; & gratias ei agunt, cum illos ad fidem convertit: Inaniter (inquit) & perfuntoriè potius quàm veraciter pro eis, ut doctrinæ cui adversantur credendo consentiant, Deo fundimus preces, si ad ejus non pertinet gratiam, convertere ad fidem suam ipsi fidei contrariis hominibus voluntates. Inaniter etiam & perfuntoriè potius quàm veraciter magnas cum exultatione agimus Deo gratias, quando aliqui eorum credunt, si hoc in eis ipse non facit. Non fallamus homines: nam Deum fallere non valemus. Prorsus non oramus Deum, sed orare nos fingimus, si nos ipsi non illum credimus facere quod oramus. Prorsus non gratias Deo agimus, sed nos agere fingimus, si unde illi gratias agimus, ipsum facere non putamus. Labia dolosa, si in hominum quibuscumque sermonibus sunt, saltem in orationibus non sint. Absit, ut quod facere Deum rogamus oribus & vocibus nostris, eum facere negemus cordibus nostris; & quod est gravius, ad alios etiam decipiendos, hoc non taceamus disputationibus nostris; & dum volumus apud homines defendere liberum arbitrium, apud Deum perdamus orationis auxilium, & gratiarum actionem non habeamus veram, dum veram non agnoscimus gratiam. Si verè volumus defendere liberum arbitrium, non oppugnemus unde sit liberum: nam qui oppugnat gratiam, quæ nostrum, ad declinandum à malo, & faciendum bonum, liberatur arbitrium, ipse arbitrium suum adhuc vult esse captivum.*

B Advertendum autem est, quod quando Vitalis dicebat, initium fidei & bonæ voluntatis ex libero arbitrio esse, non verò ex motione gratiæ, non excluderat motionem gratiæ suadentis, & moraliter excitantis, sed tantum motionem ejus physicam & applicativam; dicebat enim apud Augustinū in eadem Epistola, *Hominem posse Dei suasionem præcedente, consequente consensione, libertate naturali credere.* Quod non leve argumentum est, omnes Semipelagianos omnem prorsus gratiam internam ab initio fidei non removisse, ut supra docuimus.

§. II.

De Cassiano.

Ioannes Cassianus, Chrysostomi primum Diaconus, deinde apud Massiliam in Gallia Presbyter; qui floruit anno 440. & degebat Massiliæ tempore quo occasione libri S. Augustini de correptione & gratia, exorta est apud Massilienses magna illa turbatio, cujus supra art. 1. meminimus; fuit unus ex præcipuis Semipelagianæ hæresis sectatoribus: nam Collat. 13. cap. 7. sic ait: *Dei benignitas, cum bonæ voluntatis in nobis quantulamcumque scintillam emicuisse perspexerit, vel quam ipse tanquam de dura silice nostri cordis excusserit, confovet eam & exsuscitat.* Et cap. 8. *Cum in nobis ortum quemdam bonæ voluntatis inspexerit, illuminat eam confestim, atque confortat, & incitat ad salutem, incrementum tribuens ei, quam vel ipse plantavit, vel nostro conatu viderit emeruisse.* Item cap. 9. in fine hæc scribit: *Cum voluerit quis sanitatem perfrui, aut de agriutudinis morbo pro arbitrii sui desiderio liberatur. Quid autem prodest sanitatis gratiam concupisse, nisi Dominus, qui vitæ ipsius usum tribuit, etiam vigorem incolumitatis impertiat? Quæ verba S. Prosper libro contra Collatorem cap. 8. impugnans, ait: Docet ergo non posse hominem per semetipsum apprehendere sanitatem, sed habere eum à semetipso desiderium sanitatis, & suam tantum sponte venire ad medicum, non etiam hoc ipsum medici esse quod veniat.*

Item idem Cassianus eadem Collatione 13. duo statuit hominum genera, quorum aliquis fidem & prima bonarum voluntatum principia à Deo

C ij